

**Referat fra medlemsmøte i AMOPA Norvège
23. oktober 2006 kl. 16.00 i NRK**

AMOPA Norvège's tredje medlemsmøte i 2006 ble avholdt i NRK 23.oktober kl. 16.17 medlemmer var til stede.

Møtet startet med en spennende omvisning i Fjernsyns- og radiohuset i følge med en meget kunnskapsrik og engasjert guide. Vi fikk se Dagsrevyens studio og fikk et innblikk i alle de tekniske finesser som ligger bak denne sendingen, vi så studioer der større og mindre underholdningsprogram tas opp, vi så en samling eldre radio- og fjernsynsapparater og fikk samtidig servert anekdoter fra livet bak kulissene i NRK, og vi fikk også komme inn i Radioteatrets eldste studio der mange klassikere er innspilt. Etter denne 1 ½ times omvisning var det bespisning i Personalkantinen der vi ble servert deilige rundstykker med kaffe/te. Under det påfølgende møtet ble det servert vin.

Etter maten bega vi oss til et møterom i Barne- og ungdomsavdelingen for å samles rundt kveldens tema: engelsk/amerikansk dominans som fremmedspråk i eteren. Møtet ble ledet av våre to tidligere NRK-ansatte medlemmer Hege Jensen og Ada Haug Grythe.

Ada Haug Grythe ønsket velkommen og hilste spesielt kveldens foredragsholder Oddvar Kirkbakk, sendesjef i NRK, og Kringkastingsrådets sekretær Leif Stavik som også var til stede på møtet. Hun skisserte så kort det faktum at engelsk/amerikansk så å si er enerådende når det gjelder utenlandske TV-programmer, og at dette fører til en meget ensidig språk- og kulturformidling.

Hege Jensen snakket deretter om sitt tidligere arbeid i Undervisningsradioen der språkopplæring var en meget viktig del av programmet. Hun nevnte store serier som kunne gå over fire semestre som f.eks. Pique-nique, Este Pais, tyske og italienske serier. De fleste av disse var laget i samarbeid med Fjernsynet og NKS-forlaget. I tillegg gikk det mindre serier i radioen. Det ble også laget egne program til bruk i skolen, i samarbeid med de skandinaviske undervisningsradioer. Det kom ut årlige hefter på engelsk, fransk og tysk, og det ble laget CD-ROM som f.eks. Chloé til bruk i franskundervisningen.

Disse programmene oppnådde stor publikumsinteresse, noe alle leserbrev i forbindelse med nedleggelsen av Undervisningsradioen tydelig viste.

Rolf Tobiassen tok i sitt innlegg utgangspunkt i departementets plan for språkopplæring i skolen "Språk åpner dører" og håpet at Leif Stavik ville formidle våre synspunkter om fremmedspråk i eteren videre til Kringkastingsrådet. Rolf Tobiassen mente at en allmennkringkaster har som en av sine viktigste oppgaver å åpne dører ut mot verden og forberede oss på møtet med andre kulturer. Han understreket at vi alle påvirkes av det språket vi hører rundt oss og var opptatt av hva dette gjør med oss. Han påpekte at dersom man idag ønsker flere fremmedspråklige kanaler, må man betale ekstra for dette. Alle slike kanaler burde etter hans mening ligge i den normale grunnpakken. For skoleelever er det lite fremmedspråk å høre i eteren utenom engelsk. Regjeringen ønsker også at vi nærmer oss Europa, men da må vi ta kontinentets språk og kulturer på alvor for der er det ingen som har engelsk som morsmål!

Rolf Tobiassen henviste til de to UNESCO-konvensjonene fra 2003 om den immatrielle kultur og fra 2005 om kulturelt og språklig mangfold. Disse konvensjonene er ennå ikke ratifisert av Norge.

Hvordan kan NRK bidra til særlig å følge opp konvensjonen av 2005 ?

Leif Stavik sa i sitt svar til Rolf Tobiassen vedrørende NRK som døråpner mot andre kulturer at det forelå retningslinjer på dette området, men at det i stor grad ble brukt skjønn i slike vurderinger.

Terje Bryne Krokfjord, Utviklingsavdelingen i Utdanningsdirektoratet, henviste til årets nye læreplaner i forbindelse med reformen Kunnskapsløftet og vektleggingen på kompetanseheving hos lærere sammen med opprettelsen av nasjonale sentre for flere fag. Han mente at for å få til en kvalitetsheving i skolen er fagenes eksponering utenfor klasserommet svært viktig. Han viste til at land i i Sør-Europa nå har begynt å sende utenlandske programmer på originalspråket og med teksting som et ledd i språkopplæringen. Han henviste også til etermedienes forpliktelser når det gjelder språklig mangfold slik dette nå er avklart med Utdanningsdirektoratet og mente at både departementet og den politiske ledelse vil stå bak disse forpliktelsene slik de fremstår i Lovdata kap. 2, 4.

Etter denne innledningsrunden med meget interessante innlegg fra forskjellige ståsteder gikk ordet til sendesjef i NRK Oddvar Kirkbakk som hadde kalt sitt foredrag ”Hvilke muligheter – bl.a. for kulturelt mangfold – tilbyr den nye, digitale TV-teknologien ?” Han innledet om hvordan kravet til NRK som allmennkringkaster på mange måter faller bort ved overgangen til den digitale teknologien. Med denne kan alle få tilgang til nærmest ubegrensede tilbud. Han redegjorde for forskjellen mellom analog og digital teknologi : med analogt nett har man én TV-kanal pr. sender, mens man med det digitale nettet kan ha flere TV-kanaler pr. sender og dermed åpne for mange flere muligheter.

Satelittnettet og kabelnettet vil foreløpig bli upåvirket av innføringen av den digitale teknologien. Denne gjelder i første omgang bakkenettet. Dette har sendere på bakken som skal sikre at alle mottakere får inn signalene. Det er viktig for NRK at dette bakkenettet er konkurransedyktig.

Videre ble selskapene NTV AS (Norges televisjon AS) og NTV Pluss (et nytt selskap stiftet i 2005) som begge eies av NRK, Telenor og TV 2, kort presentert.

Kirkbakk opplyste at NRK har senderett i Norge. Utenlandske selskaper trenger ikke konsesjon, men andre norske TV-selskaper må ha en form for konsesjon for å sende programmer.

Norske myndigheter bidrar ikke økonomisk til digitalisering av bakkenettet, dette finansieres etter kommersielle prinsipper. Mange av de nye kanalene må komme fra utlandet. Over 50 kanaler har hittil vist sin interesse. Siden de engelskspråklige kanalene er mest populære i Norge, kan NTVPluss ville bruke dette som argument i valget av de utenlandske kanalene. Myndighetene kan eventuelt kreve en brukeravstemning, noe kabelnettet ikke vil være særlig begeistret for. NTV Pluss står fritt til å gjøre avtaler med de mest attraktive utenlandske kanalene. Det ser ut som om myndighetene helt vil miste grepet på dette, og at økonomisk tilskudd fra myndighetene ikke er nødvendig i denne sammenheng.

I 2010 slukkes det analoge bakkenettet. Norge er nødt til å gå over til digital teknologi av hensyn til naboland i Norden og resten av Europa.

Smale programmer av kulturell og språklig art kan bli sendt om natten og med mottakers mulighet til å ta opp programmet ved hjelp av opptaksbokser som automatisk settes igang ettersom hvilke kanaler man har abonnert på.

Etter Kirkbakks foredrag som belyste mye av den nye teknologien og hvordan den åpner for mange muligheter, uten overordnet styring, tok flere medlemmer til orde for at nettopp denne veiledningen når det gjelder hva som skal tilbys, er ganske nødvendig for at vi skal få sunne og nyttige kulturpåvirkninger. Det ble påpekt at programmer på fremmedespråk er viktige kulturformidlere til de forskjellige land og deres egenart.

Man kom også tilbake til Undervisningsradioens betydning og hvordan dens eksistens helt har vært overlatt til NRK's ledelse. Ingen myndigheter grep inn da denne programposten eller skole-TV ble lagt ned. Det kan synes som om styringen fra kulturmyndighetenes side blir mindre og mindre. Det må tilføyes at dagens situasjon i eteren heller ikke kan sammenlignes med den tiden da NRK var enerådende og virkelig var en samfunnsbygger.

Man kom også inn på Stortingsmelding nr. 23 om Norge og Europapolitikken og den betydningen dette dokumentet kan ha, sett i sammenheng med kveldens tema.

Kveldens foredrag og debatt viste at språk og kulturelt mangfold i eteren er noe som opptar våre medlemmer, og som man er villig til å arbeide videre med. Det er viktig å gjøre noe nå. Den digitale teknologien er kommet for å bli og vil åpne for et mylder av utenlandske kanaler. Det synes svært viktig at vår allmennkringkaster nå er klar over sin rolle, og at alt dette fantastiske materialet som tilbys, blir brukt for å gi kommende generasjoner mulighet til å bli seg bevisst den store betydningen språk og kulturelt mangfold har i et samfunn.

Ada Haug Grythe takket kveldens foreleser for et meget interessant og opplysende foredrag om et for de fleste helt ukjent, men svært viktig tema, og Leif Stavik for at han ville være til stede og lytte til våre meninger og bringe disse videre til Krinkastingsrådet.

Møtet ble hevet kl. 20.00.

Oslo 3.11.2006.

Kari Aaser Quarré
Sekretær AMOPA.